

مقام معظم رهبری:

این آزمون ملت فلسطین را سرافراز کرد

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با صدور بیانیه‌ای پیروزی مقاومت فلسطین در جنگ ۱۲ روزه با رژیم صهیونیستی را تبریک گفتند. متن بیانیه مقام معظم رهبری به این شرح است...

صفحه ۲

یکشنبه ۲ خرداد ۱۴۰۰ | ۱۱ شوال ۱۴۴۲ | ۲۳ می ۲۰۲۱

سخنگوی دولت در پاسخ اختصاصی به «شرق»:

اخبار پرس تی وی، «عاری از صحت و به زبان منافع ملی» است

گروه دیپلماسی: انکار تا وقتی مذاکرات ادامه دارد، چوب پرس تی وی چرخ دیپلماسی را رها نمی‌کند. این بار سخنگوی دولت نیز وارد بحث شده است. شبکه انگلیسی زبان صد اوسیمما که از ابتدای مذاکرات وین در اواسط فروردین، در انتشار اخبار...

صفحه ۴

سال هجدهم | شماره ۴۰۰۸ | ۱۲ صفحه | ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

خسارت هزاران میلیاردی به نام «مردم»

کیومرث اشتریان

آنگاه که می‌گوییم «مردم»، یعنی کدام بخش از جامعه؟ کاندیداها و رجال سیاسی اغلب از «مردم» یاد می‌کنند و مطالبات مردمی را یادآور می‌شوند؛ اما واژه مردم واجد معنای دقیقی نیست و کاملاً مبهم و گاه بی‌معناست. این مسئله در ادبیات علوم سیاسی تحت عنوان «تئوری کنت آر» در نظریه انتخاب اجتماعی صورت‌بندی نظری شده است. من در اینجا سعی می‌کنم به بیان ساده آن را بازگو و پیامدهای آن را برای سیاست‌های عمومی و رجال سیاسی و به‌ویژه کاندیداها ریاست جمهوری بیان کنم. این موضوع هرچند بدیهی است اما تجربه اداره امور عمومی در ایران نشان می‌دهد که به آن بی‌توجهی می‌شود و خسارت هزاران میلیاردی به نام «مردم» به بیت‌المال وارد می‌شود. «توده مردم» یعنی آحاد شهروندان یک کشور، یک «واحد» روشن است و شماری از افراد ساکن یا تابع یک دولت ملی را شامل می‌شود؛ اما آنگاه که می‌گوییم «مردم» قلان سیاست را می‌خواهند یا نمی‌خواهند؛ کاملاً از معنای خود خارج می‌شود و عملاً هیچ‌گاه نمی‌توان گفت که همه مردم مثلاً طرفدار سیاست خرید تضمینی محصولات کشاورزی یا سیاست حمایت از تولید صنعتی یا صادرات محصولات کشاورزی هستند. اغلب نمی‌توانید سیاستی را اتخاذ کنید که همه آحاد شهروندان با آن موافق باشند یا معمولاً نمی‌توانید سیاستی وضع کنید که به نفع همه مردم باشد؛ برای مثال سیاست خرید تضمینی گندم تنها به نفع گندم‌کاران بوده و ممکن است به نفع باغداران یا دیگر اقشار مردم نباشد و نیست. حتی گاه به‌صورت غیرمستقیم هم به نفع همه مردم نیست، چون از جیب باغدار برمی‌دارد و به جیب گندم‌کار می‌ریزد. وقتی می‌گوییم سیاست ما حمایت از تولید خودروی ملی است و ادعا می‌کنیم که این سیاست به نفع کشور و ملت است، عملاً شمار دو تا سه میلیون نفری را که مستقیم یا غیرمستقیم از این حوزه سود می‌برند و «نان می‌خورند» مدنظر داریم. طرح تحول سلامت حداکثر به ۲۰ میلیون از ۸۰ میلیون جمعیت ایران سود می‌رساند، سیاست‌های حمایتی تنها به سود قفراست و... یادآوری این واقعیت بدیهی از آن رو اهمیت دارد که بسیاری از سیاست‌ها به بهانه همه مردم اتخاذ می‌شود. هر سیاستی، به تناسب، ممکن است به یک یا دو یا سه یا پنج میلیون نفر سود برساند ولی ما از آن سیاست‌ها به‌عنوان سیاست مردمی یاد می‌کنیم. این خلط میحت گاه از حیث ائتلاف منابع ملی بسیار مهم است و سبب می‌شود خودگاه یا ناخودگاه هزاران میلیارد تومان از خزانه کشور برود؛ بنابراین یک کاندیدا یا یک فعال سیاسی با یک شهروند باید به این مسئله واقف باشد که معمولاً با هیچ سیاستی نمی‌توان موافقت صددرصدی مردم (یعنی همه شهروندان) را جلب کرد. به بیان دیگر، در انتخابات باید به این مهم توجه کرد که دموکراسی «حکومت اکثریت» نیست، بلکه معمولاً حکومت «بزرگ‌ترین اقلیت» است. ذکر یک نمونه مشهور در انتخابات ایران مفید است: در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۴ در دور اول انتخابات، آقایان هاشمی ۱،۷، احمدی‌نژاد ۶، کربویی ۶، معین ۴، قالیباف ۴، لاریجانی ۱۰،۷ و مهرعلیزاده ۱۰،۲ میلیون رأی آوردند. این یعنی اینکه در دور اول همه کاندیداها به نسبت کل واجدان شرایط و بلکه به نسبت ۳۰ میلیون نفری که رأی داده بودند در اقلیت بودند. حتی در دور دوم نیز آرای ۱۷ میلیونی آقای احمدی‌نژاد از نصف واجدان شرایط (۳۷ میلیون نفر) کمتر بود.

ادامه در صفحه ۷

جدال دیبران اسبق شورای عالی امنیت ملی در توئیتر

دوقطبی لاریجانی با نامزد پوششی؟

صفحه ۲

صفحه ۳

روایت هاشمی از یک روز غیرمنتظره

عکس: Reuters

یادداشت

چرا وعده تغییر سربای بیش نیست؟

امیر نامینی*

«بی‌تقصیر» شعر تر «دوباره می‌سازمت وطن...» بسرایند؛ آن هم با خاطری حزین! گفتمان «تغییر» در سال ۱۳۷۶ در حوزه ضرورت فضای باز فرهنگی و تنش‌زدایی سیاسی، در سال ۱۳۸۴ با محوریت عدالت، شکستن حلقه بسته مدیران و آوردن پول نفت بر سر سفره مردم و در سال ۱۳۹۲ نیز با وعده بازکردن قفل‌های بی‌تدبیری و چرخیدن چرخ اقتصاد و ساتنریفیو به‌طور توافمان بروز و ظهور یافت؛ در این دوره نیز به نظر می‌رسد گفتمان «تغییر» حول محورهایی مانند «مبارزه با فساد و حل ناکارآمدی‌ها» متمرکز باشد. چند سؤال اصلی فراروی گفتمان تغییر در این دوره مطرح است؛ اولاً آیا گفتمان تغییر، «علت‌العلل» مشکلات کشور را نشانه گرفته است؟ ثانیاً درک و تلقی از فساد و ناکارآمدی چیست و آیا این درک با واقعیت همخوان است؟ ثالثاً ابعاد و سویه‌های پیدا و پنهان این معضل به‌درستی واکاوی و تضاد منافع نهفته در آن مورد شناسایی قرار گرفته است؟ رابعاً عزم، برنامه و ابزارهای لازم و کافی برای تحقق واقعی این گفتمان فراهم است؟ بررسی و تحلیل برنامه‌های مکتوب، سخنرانی‌ها و خطابه‌های اغلب داوطلبان، حکایت از واقعیت‌های تلخی دارد که به نظر می‌رسد این بار نیز تغییر را به «وعده سرخرمن» یا به تعبیر دیگر حکایت «شنو و باور نکن» برای ایرانیان تبدیل می‌کند؛ چراکه:

اول) ابتلا به «سندروم خودمنجی‌پندار»: با توجه به ذائقه تاریخی جامعه ایرانی و تمایلش به ظهور ایبرمد یا سوپرمن برای نجات کشور، این ادعا در لابه‌لای صحبت‌های اغلب مدعیان آشکارا هویدا است.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

طرح ایران برای فلسطین

ابوالقاسم دلفی*

در حالی درگیری‌ها و جنگ تمام‌عیار و نابرابر دو هفته گذشته در سرزمین‌های اشغالی، پس از ۱۱ روز بدخال جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا و میانجیگری مصر منجر به توافق آتش‌بس و اعلام پیروزی بزرگ از طرف حماس برای فلسطینی‌ها و مردم زجرکشیده غزه شد که فضای بین‌المللی و بازیگران اصلی صحنه تحولات منطقه‌ای توجه شایسته و لازم را به سیاست کودک‌کشی و نسل‌کشی در سرزمین‌های اشغالی نشان نداده و براساس محاسباتی که خیلی هم پیچیده نیست، با روند مقابله با جنگ همراه نشدند. شاید در علت‌یابی راهبردی بی‌توجهی اولیه به درگیری‌های غزه و تغییر ناگهانی سیاست بی‌تفاوتی اولیه آمریکا و درخواست فوری بایدن از نتانیاهو برای تحقق آتش‌بس را بتوان در درجه اول، گسترده‌ترشدن بی‌سابقه حملات فلسطینی‌ها به داخل اسرائیل و افزایش آمار تلفات انسانی به‌ویژه نزد صهیونیست‌ها یا آن‌گونه که برخی تحلیلگران غربی غیرهمراه با فلسطینی‌ها ادعا می‌کنند، تأمین اهداف استراتژیک نظامیان صهیونیستی، در شناسایی توانایی‌های جدید تسلیحاتی حماس، با به‌تحلیل‌کشاندن کافی این ظرفیت و نیز اشراف کافی به نقاط ضربه‌پذیری سیستم دفاعی گنبد آهنین جست‌وجو کرد که موجب شد بازیگران بین‌المللی تحرک خود را برای ورود به صحنه عملیاتی فلسطین آغاز کنند. برای نگاه به شرایط و اوضاع و احوال این روزهای سرزمین‌های اشغالی فلسطین و به‌ویژه غزه و در کنار مرته‌های که هفته‌های اخیر توسط رسانه رسمی صوتی و تصویری کشور در قبال جنایات و کشتار بی‌رحمانه فلسطینی‌های مظلوم توسط رژیم اشغالگر اسرائیل برپا شد و به تعبیری در «قامتی به‌ظاهر تمام‌عیار» به دفاع از فلسطین و «محور مقاومت» پرداخته شد، از اقدام قابل توجه و از منظر به‌موقع وزیر امور خارجه کشورمان که در جریان سفر منطقه‌ای و اروپایی خود و دیدار از اتریش، مقر مذاکرات جاری اعضای برجام برای حل‌وفصل موضوع بازگشت و اشنکتن به جمع کشورهای پنج به اضافه یک با پیش‌شرط لغو تحریم‌های آمریکا، در اعتراض به برافراشته‌شدن پرچم رژیم اسرائیل بر فراز ساختمان‌های دولت این کشور، به نشان همبستگی و حمایت از اسرائیل سفرش را لغو و از انجام آن خودداری کرد و با کمترین انعکاس و بی‌اعتنایی مثال‌زدنی صد اوسیمای مدافع آرمان فلسطین و...

ادامه در صفحه ۴

حرف اول

یادداشت‌های یک وزیر

«گر سنه بمان تا من زنده بمانم»

(تفاوت ۸ از ۸)

محمدجواد آذری جهرمی

زندگی امروز محصور رقابت و تعامل دو نگاه «زنده‌ماندن» و «زندگی‌کردن» است؛ دو نگاه متفاوتی که یکی معیشت را تنها چالش پیش‌رو می‌بیند، دیگری اصلاح و بهبود را فراتر از اقتصاد می‌داند و وضعیت معیشت را تنها نشانه و علامتی از دردهای مزمن‌تری می‌داند که نیاز به بازسازی‌های جدی‌تر در ساختارهای اقتصادی-اجتماعی-سیاسی دارد. بر پایه دیدگاه «زندگی‌کردن»، ادعای بهبود وضعیت معیشت و اقتصاد کشور، بدون توجه به آن بازسازی‌های اجتماعی-سیاسی اساساً امکان‌ناپذیر بوده و فریبی بیش نخواهد بود. به‌همین‌دلیل قرار بود تا در هشت قدرتمند است که توان مهار خشونت هر گروهی را داشته باشد و بتواند قوانین و مقررات را به اجرا بگذارد و در همان حال، نیازمند جامعه‌ای که بتواند آن دولت قوی و قدرتمند را به پاسخ‌گویی بکشد؛ جامعه‌ای که بتواند آن دولتی را که خودش خشونت را مهار کرده است، از اعمال خشونت به دور نگه دارد. سازوکارهایی مانند حزب، رسانه و شبکه‌های اجتماعی (در دنیای امروز و در کنار رسانه و نه نوعی از رسانه) که می‌تواند بر امیال حکمرانان قوی مهارند بزند. شبکه‌های اجتماعی در دنیای امروز مهم‌ترین ابزار مهارزمن بر میل خشونت حکمرانان هستند؛ حکمرانانی که در هر صورت باید پاسخ‌گوی عملکرد خویش باشند، در زمانی که برابر پرسش‌های شهروندان در شبکه‌های اجتماعی قرار می‌گیرند، ناگزیر می‌شوند به پذیرش برابری (و نزول اجلال) و هم‌زمان پاسخ‌گویی به آنان. این معجزه شبکه‌های اجتماعی، برای ایران نیز صادق بوده است. معجزه‌ای که جامعه بعضاً بدون ابزار ایرانی در برابر قدرت را به جامعه‌ای قدرتمند تبدیل کرده است. ابزار شهروند امروز پرسشگری در شبکه‌های اجتماعی است و به‌همین‌دلیل هم سیاست‌مداران مختلف عیار خود را در پذیرش آزادی مردم در همین محک نشان می‌دهند. از یک سو سیاست‌مداری می‌تواند باشد که نه‌تنها شجاعت پاسخ‌گویی ندارد، بلکه به دشمنی شبکه‌های اجتماعی برمی‌خیزد و...

ادامه در صفحه ۷

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم

فرهنگ، هنر و رسانه

همراه با ۱۰۰ عکس - رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان

تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

برای درج تبلیغات خود در وبسایت روزنامه شرق با ما تماس بگیرید

دومین روزنامه پربازدید ایران در فضای مجازی

۸۶۰۳۶۱۱۹

sharghdaily.ir